विकिस्रोतः

ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ 01/അധ്യായഃ 17

< ദേവീഭാഗവതപുരാണമ് | സ്കന്ധഃ 01

ശുകസ്യ രാജമന്ദിരപ്രവേശവർണനമ്

സൂത ഉവാച

ഇത്യുക്ത്വാ പിതരം പുത്രഃ പാദയോഃ പതിതഃ ശുകഃ .

ബദ്ധാഞ്ജലിരുവാചേദം ഗന്തുകാമോ മഹാമനാഃ .. 1 ..

ആപൃച്ഛേ ത്വാം മഹാഭാഗ ഗ്രാഹ്യം തേ വചനം മയാ .

വിദേഹാന്ദ്രഷ്ടുമിച്ഛാമി പാലിതാഞ്ജനകേന തു .. 2 ..

വിനാ ദണ്ഡം കഥം രാജ്യം കരോതി ജനകഃ കില .

ധർമേ ന വർതതേ ലോകോ ദണ്ഡശ്ചേന്ന ഭവേദ്യദി .. 3 ..

ധർമസ്യ കാരണം ദണ്ഡോ മന്വാദിപ്രഹിതഃ സദാ .

സ കഥം വർതതേ താത സംശയോഽയം മഹാന്മമ .. 4 ..

മമ മാതാ ത്വിയം വന്ധ്യാ തദ്വദ്ഭാതി വിചേഷ്ടിതമ് .

പൃച്ഛാമി ത്വാം മഹാഭാഗ ഗച്ഛാമി ച പരന്തപ .. 5 ..

സൂത ഉവാച

തം ദൃഷ്ട്വാ ഗന്തുകാമം ച ശുകം സത്യവതീസുതഃ .

ആലിങ്ഗ്യോവാച പുത്രം തം ജ്ഞാനിനം നിഃസ്പൃഹം ദൃഢമ് .. 6 ..

വ്യാസ ഉവാച

സ്വസ്ത്യസ്തു ശക ദീർഘായുർഭവ പുത്ര മഹാമതേ .

സത്യാം വാചം പ്രദത്ത്വാ മേ ഗച്ഛ താത യഥാസുഖമ് .. 7 ..

ആഗന്തവ്യം പുനർഗത്വാ മമാശ്രമമനുത്തമമ് .

ന കുത്രാപി ച ഗന്തവ്യം ത്വയാ പുത്ര കഥഞ്ചന .. 8 ..

സുഖം ജീവാമി പുത്രാഹം ദൃഷ്ട്വാ തേ മുഖപങ്കജമ് .

അപശ്യന്ദുഃഖമാപ്നോമി പ്രാണസ്ത്വമസി മേ സുത .. 9 ..

ദൃഷ്ട്വാ ത്വം ജനകം പുത്ര സന്ദേഹം വിനിവർത്യ ച .

അത്രാഗത്യ സുഖം തിഷ്ഠ വേദാധ്യയനതത്പരഃ .. 10 ..

സൂത ഉവാച

ഇത്യുക്തഃ സോഽഭിവാദ്യാര്യം കൃത്വാ ചൈവ പ്രദക്ഷിണാമ് .

ചലിതസ്തരസാതീവ ധനുർമുക്തഃ ശരോ യഥാ .. 11 ..

സമ്പശ്യന്വിവിധാന്ദേ□□□ല്ലോകാംശ്ച വിത്തധർമിണഃ .

വനാനി പാദപാംശ്ചൈവ ക്ഷേത്രാണി ഫലിതാനി ച .. 12 ..

താപസാംസ്തപ്യമാനാംശ്ച യാജകാന്ദീക്ഷയാന്വിതാൻ .

യോഗാഭ്യാസരതാന്യോഗിവാനപ്രസ്ഥാന്വനൗകസഃ .. 13 ..

ശൈവാൻപാശുപതാംശ്ചൈവ സൗരാഞ്ഛാക്താംശ്ച വൈഷ്ണവാൻ .

വീക്ഷ്യ നാനാവിധാന്ധർമാഞ്ജഗാമാതിസ്മയന്മുനിഃ .. 14 ..

വർഷദ്വയേന മേരും ച സമുല്ലങ്ഘ്യ മഹാമതിഃ .

ഹിമാചലം ച വർഷേണ ജഗാമ മിഥിലാം പ്രതി .. 15 ..

പ്രവിഷ്ടോ മിഥിലാം മധ്യേ പശ്യൻസർവർദ്ധിമുത്തമാമ് .

പ്രജാശ്ച സുഖിതാഃ സർവാഃ സദാചാരാഃ സുസംസ്ഥിതാഃ .. 16 ..

ക്ഷത്രാ നിവാരിതസ്തത്ര കസ്ത്വമത്ര സമാഗതഃ .

കിം തേ കാര്യം വദസ്വേതി പൃഷ്ടസ്തേന ന ചാബ്രവീത് .. 17 ..

നിഃസൃത്യ നഗരദ്വാരാത്സ്ഥിതഃ സ്ഥാണുരിവാചലഃ .

വിസ്മിതോഽതിഹസംസ്തസ്ഥൗ വചോ നോവാച കിഞ്ചന .. 18 ..

പ്രതീഹാര ഉവാച

ബ്രൂഹി മൂകോഽസി കിം ബ്രഹ്മൻകിമർഥം ത്വമിഹാഗതഃ .

ചലനം ച വിനാ കാര്യം ന ഭവേദിതി മേ മതിഃ .. 19 ..

രാജാജ്ഞയാ പ്രവേഷ്ടവ്യം നഗരേഽസ്മിൻസദാ ദ്വിജ .

അജ്ഞാതകുലശീലസ്യ പ്രവേശോ നാത്ര സർവഥാ .. 20 ..

തേജസ്വീ ഭാസി നൂനം ത്വം ബ്രാഹ്മണോ വേദവിത്തമഃ .

കുലം കാര്യം ച മേ ബ്രൂഹി യഥേഷ്ടം ഗച്ഛ മാനദ .. 21 ..

ശുക ഉവാച

യദർഥമാഗതോഽസ്മ്യത്ര തത്പ്രാപ്തം വചനാത്തവ .

വിദേഹനഗരം ദ്രഷ്ടും പ്രവേശോ യത്ര ദുർലഭഃ .. 22 ..

മോഹോഽയം മമ ദുർബുദ്ധേഃ സമുല്ലങ്ഘ്യ ഗിരിദ്വയമ് .

രാജാനം ദ്രഷ്ടുകാമോഽഹം പര്യടൻസമുപാഗതഃ .. 23 ..

വഞ്ചിതോഽഹം സ്വയം പിത്രാ ദൂഷണം കസ്യ ദീയതേ .

ഭ്രാമിതോഽഹം മഹാഭാഗ കർമണാ വാ മഹീതലേ .. 24 ..

ധനാശാ പുരുഷസ്യേഹ പരിഭ്രമണകാരണമ് .

സാ മേ നാസ്തി തഥാപ്യത്ര സമ്പ്രാപ്തോഽസ്മി ഭ്രമാത്കില .. 25 ..

നിരാശസ്യ സുഖം നിത്യം യദി മോഹേ ന മജ്ജതി .

നിരാശോഽഹം മഹാഭാഗ മഗ്നോഽസ്മിന്മോഹസാഗരേ .. 26 ..

ക്വ മേരുർമിഥിലാ ക്വേയം പദ്ഭ്യാം ച സമുപാഗതഃ .

പരിശ്രമഫലം കിം മേ വഞ്ചിതോ വിധിനാ കില .. 27 ..

പ്രാരബ്ധം കില ഭോക്തവ്യം ശുഭം വാപ്യഥവാശുഭമ് .

ഉദ്യമസ്തദ്വശേ നിത്യം കാരയത്യേവ സർവഥാ .. 28 ..

ന തീർഥം ന ച വേദോഽത്ര യദർഥമിഹ മേ ശ്രമഃ .

അപ്രവേശഃ പുരേ ജാതോ വിദേഹോ നാമ ഭൂപതിഃ .. 29 ..

ഇത്യുക്ത്വാ വിരരാമാശു മൗനീഭൂത ഇവ സ്ഥിതഃ .

ജ്ഞാതോ ഹി പ്രതിഹാരേണ ജ്ഞാനീ കശ്ചിദ്ദ്വിജോത്തമഃ .. 30 ..

സാമപൂർവമുവാചാസൗ തം ക്ഷത്താ സംസ്ഥിതം മുനിമ് .

ഗച്ഛ ഭോ യത്ര തേ കാര്യം യഥേഷ്ടം ദ്വിജസത്തമ .. 31 ..

അപരാധോ മമ ബ്രഹ്മന്യന്നിവാരിതവാനഹമ് .

തത്ക്ഷന്തവ്യം മഹാഭാഗ വിമുക്താനാം ക്ഷമാ ബലമ് .. 32 ..

ശുക ഉവാച

കിം ത്വേത്ര ദൂഷണം ക്ഷത്തഃ പരതന്ത്രോഽസി സർവദാ .
പ്രഭുകാര്യം പ്രകർതവ്യം സേവകേന യഥോചിതമ് .. 33 ..
ന ഭൂപദൂഷണം ചാത്ര യദഹം രക്ഷിതസ്ത്വയാ .
ചോരശത്രുപരിജ്ഞാനം കർതവ്യം സർവഥാ ബുധൈഃ .. 34 ..
മമൈവ സർവഥാ ദോഷോ യദഹം സമുപാഗതഃ .
ഗമനം പരഗേഹേ യല്ലഘുതായാശ്ച കാരണമ് .. 35 ..
പ്രതീഹാര ഉവാച
കിം സുഖം ദ്വിജ കിം ദുഃഖം കിം കാര്യം ശുഭമിച്ഛതാ .
കഃ ശത്രുർഹിതകർതാ കോ ബ്രൂഹി സർവം മമാദ്യ വൈ .. 36 ..
ശുക ഉവാച
ദ്വൈവിധ്യം സർവലോകേഷു സർവത്ര ദ്വിവിധോ ജനഃ .
രാഗീ ചൈവ വിരാഗീ ച തയോശ്ചിത്തം ദ്വിധാ പുനഃ .. 37 ..
വിരാഗീ ത്രിവിധഃ കാമം ജ്ഞാതോഽജ്ഞാതശ്ച മധ്യമഃ .
രാഗീ ച ദ്വിവിധഃ പ്രോക്തോ മൂർഖശ്ച ചതുരസ്തഥാ .. 38 ..
ചാതുര്യം ദ്വിവിധം പ്രോക്തം ശാസ്ത്രജം മതിജം തഥാ .
മതിസ്തു ദ്വിവിധാ ലോകേ യുക്തായുക്തേതി സർവഥാ .. 39 ..
പ്രതീഹാര ഉവാച
യദുക്തം ഭവതാ വിദ്വന്നാർഥജ്ഞോഽഹം ദ്വിജോത്തമ .
തത്സർവം വിസ്തരേണാദ്യ യഥാർഥം വദ സത്തമ .. 40 ..
ശുക ഉവാച
രാഗോ യസ്യാസ്തി സംസാരേ സ രാഗീത്യുച്യതേ ധ്രുവമ് .
ദുഃഖം ബഹുവിധം തസ്യ സുഖം ച വിവിധം പുനഃ .. 41 ..
ധനം പ്രാപ്യ സുതാന്ദാരാന്മാനം ച വിജയം തഥാ .
തദപ്രാപ്യ മഹദ്ദുഃഖം ഭവത്യേവ ക്ഷണേ ക്ഷണേ .. 42 ..
കാര്യസ്തസ്യ സുഖോപായഃ കർതവ്യം സുഖസാധനമ് .
തസ്യാരാതിഃ സ വിജ്ഞേയഃ സുഖവിഘ്നം കരോതി യഃ .. 43 ..

സുഖോത്പാദയിതാ മിത്രം രാഗയുക്തസ്യ സർവദാ .

ചതുരോ നൈവ മുഹ്യേത മൂർഖഃ സർവത്ര മുഹ്യതി .. 44 ..

വിരക്തസ്യാത്മരക്തസ്യ സുഖമേകാന്തസേവനമ് .

ആത്മാനുചിന്തനം ചൈവ വേദാന്തസ്യ ച ചിന്തനമ് .. 45 ..

ദുഃഖം തദേതത്സർവം ഹി സംസാരകഥനാദികമ് .

ശത്രവോ ബഹവസ്തസ്യ വിജ്ഞസ്യ ശുഭമിച്ഛതഃ .. 46 ..

കാമഃ ക്രോധഃ പ്രമാദശ്ച ശത്രവോ വിവിധാഃ സ്മൃതാഃ .

ബന്ധുഃ സന്തോഷ ഏവാസ്യ നാന്യോഽസ്തി ഭുവനത്രയേ .. 47 ..

സൂത ഉവാച

തച്ഛ്രുത്വാ വചനം തസ്യ മത്വാ തം ജ്ഞാനിനം ദ്വിജമ് .

ക്ഷത്താ പ്രവേശയാമാസ കക്ഷാം ചാതിമനോരമാമ് .. 48 ..

നഗരം വീക്ഷമാണഃ സംസ്ത്രൈവിധ്യജനസങ്കുലമ് .

നാനാവിപണിദ്രവ്യാഢ്യം ക്രയവിക്രയകാരകമ് .. 49 ..

രാഗദ്വേഷയുതം കാമലോഭമോഹാകുലം തഥാ .

വിവദത്സുജനാകീർണം വസുപൂർണം മഹത്തരമ് .. 50 ..

പശ്യൻസ ത്രിവി□□□ല്ലോകാൻപ്രാസരദ്രാജമന്ദിരമ് .

പ്രാപ്തഃ പരമതേജസ്വീ ദ്വിതീയ ഇവ ഭാസ്കരഃ .. 51 ..

നിവാരിതശ്ച തത്രൈവ പ്രതീഹാരേണ കാഷ്ഠവത് .

തത്രൈവ ച സ്ഥിതോ ദ്വാരി മോക്ഷമേവാനുചിന്തയൻ .. 52 ..

ഛായായാമാതപേ ചൈവ സമദർശീ മഹാതപാഃ .

ധ്യാനം കൃത്വാ തഥൈകാന്തേ സ്ഥിതഃ സ്ഥാണുരിവാചലഃ .. 53 ..

തം മുഹൂർതാദുപാഗത്യ രാജ്ഞോഽമാത്യഃ കൃതാഞ്ജലിഃ .

പ്രാവേശയത്തതഃ കക്ഷാം ദ്വിതീയാം രാജവേശ്മനഃ .. 54 ..

തത്ര ദിവ്യം മനോരമ്യം പുഷ്പിതം ദിവ്യപാദപമ് .

തദ്വനം ദർശയിത്വാ തു കൃത്വാ ചാതിഥിസത്ക്രിയാമ് .. 55 ..

വാരമുഖ്യാഃ സ്ത്രിയസ്തത്ര രാജസേവാപരായണാഃ .

ഗീതവാദിത്രകുശലാഃ കാമശാസ്ത്രവിശാരദാഃ .. 56 ..

താ ആദിശ്യ ച സേവാർഥം ശുകസ്യ മന്ത്രിസത്തമഃ .

നിർഗതഃ സദനാത്തസ്മാദ്വ്യാസപുത്രഃ സ്ഥിതസ്തദാ .. 57 ..

പൂജിതഃ പരയാ ഭക്ത്യാ താഭിഃ സ്ത്രീഭിര്യഥാവിധി .

ദേശകാലോപപന്നേന നാനാന്നേനാതിതോഷിതഃ .. 58 ..

തതോഽന്തഃപുരവാസിന്യസ്തസ്യാന്തഃപുരകാനനമ് .

രമ്യം സംദർശയാമാസുരങ്ഗനാഃ കാമമോഹിതാഃ .. 59 ..

സ യുവാ രൂപവാൻകാന്തോ മൃദുഭാഷീ മനോരമഃ .

ദൃഷ്ട്വാ താ മുമുഹുഃ സർവാസ്തം ച കാമമിവാപരമ് .. 60 ..

ജിതേന്ദ്രിയം മുനിം മത്ത്വാ സർവാഃ പര്യചരംസ്തദാ .

ആരണേയസ്തു ശുദ്ധാത്മാ മാതൃഭാവമകല്പയത് .. 61 ..

ആത്മാരാമോ ജിതക്രോധോ ന ഹൃഷ്യതി ന തപ്യതി .

പശ്യംസ്താസാം വികാരാംശ്ച സ്വസ്ഥ ഏവ സ തസ്ഥിവാൻ .. 62 ..

തസ്മൈ ശയ്യാം സുരമ്യാം ച ദദുർനാര്യഃ സുസംസ്കൃതാമ് .

പരാർധ്യാസ്തരണോപേതാം നാനോപസ്കരസംവൃതാമ് .. 63 ..

സ കൃത്വാ പാദശൗചം ച കുശപാണിരതന്ദ്രിതഃ .

ഉപാസ്യ പശ്ചിമാം സന്ധ്യാം ധ്യാനമേവാന്വപദ്യത .. 64 ..

യാമമേകം സ്ഥിതോ ധ്യാനേ സുഷ്വാപ തദനന്തരമ് .

സുപ്ത്വാ യാമദ്വയം തത്ര ചോദതിഷ്ഠത്തതഃ ശുകഃ .. 65 ..

പാശ്ചാത്യം യാമിനീയാമം ധ്യാനമേവാന്വപദ്യത .

സ്നാത്വാ പ്രാതഃക്രിയാഃ കൃത്വാ പുനരാസ്തേ സമാഹിതഃ .. 66 ..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം പ്രഥമസ്കന്ധേ ശുകസ്യ രാജമന്ദിരപ്രവേശവർണനം നാമ സപ്തദശോഽധ്യായഃ .. 17 ..

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ_01/അധ്യായഃ_17&oldid=75561"
ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്

▪